

# Středoškolská matematika

**Příklad 1.** Řešte následující rovnice v  $\mathbb{R}$ :

- |                                     |                                               |
|-------------------------------------|-----------------------------------------------|
| (a) $\sin 2x = \cos x$              | (g) $\sin x + \cos x = 1$                     |
| (b) $1 -  \sin x  = \cos^2 x$       | (h) $2 \log_3^2 x = 8 \log_3 3 - \log_3 x^6$  |
| (c) $\log(x^2 + 8) = 2 \log(2 - x)$ | (i) $5^{4x-1} + \frac{3}{5} 5^{2x+1} = 20$    |
| (d) $\log_4(64x^2) = (\log_4 x)^2$  | (j) $ x - 4  -  6 - 3x  = -3 +  -x $          |
| (e) $e^x + 6e^{-x} = 5$             | (k) $\log_{10} x + \frac{8}{\log_{10} x} = 6$ |
| (f) $ x -  2x   = 1 -  x $          |                                               |

**Příklad 2.** Řešte následující nerovnice v  $\mathbb{R}$ :

- |                                            |                                            |
|--------------------------------------------|--------------------------------------------|
| (a) $(x + 2)(x - 2) \leq 2x - 4$           | (h) $\cos 2x < \sin x$                     |
| (b) $\frac{5x-1}{x-3} \geq -x - 1$         | (i) $\frac{x+2}{x-1} \geq  2 - x $         |
| (c) $ x - \frac{x}{2}  < 3$                | (j) $3^{-x^3-3} > 3^{- 2x^3 }$             |
| (d) $\log_{\frac{1}{3}}(x^2 - 3x + 3) > 0$ | (k) $  2x - 1  - 7  \leq 2$                |
| (e) $\frac{(x-4)(x+2)}{x-3} \geq x + 2$    | (l) $2 - \cos 2x - 3 \sin x < 0$           |
| (f) $ x + 1  -  2 - x  < 1$                | (m) $\sin x^2 + 12  \tan x  \geq -2$       |
| (g) $\tan(2x - 1) \geq -\sqrt{3}$          | (n) $\frac{x-2}{x+3} \leq \frac{x+1}{x-2}$ |

**Příklad 3.** V závislosti na parametru  $c \in \mathbb{R}$  řešte (ne)rovnice:

- |                         |                                    |
|-------------------------|------------------------------------|
| (a) $-1 < ce^x \leq 0$  | (d) $ x^2 + 2x  < c + 2x$          |
| (b) $ \sin x  > c$      |                                    |
| (c) $ x  +  x + 3  < c$ | (e) $(c - 1)x^2 - 2cx - c + 8 = 0$ |

**Příklad 4.** Načrtněte grafy následujících funkcí a uveďte význačné hodnoty (v jakých bodech jsou protnuty osy, horizontální/vertikální asymptoty atd.):

- |                                     |                                |
|-------------------------------------|--------------------------------|
| (a) $f(x) =    x  - 1  - 1  - 1 $   | (c) $h(x) =  e^{ x-1 } - \pi $ |
| (b) $g(x) = 1 -  \cos \frac{x}{2} $ | (d) $i(x) = \tan  \pi x $      |

**Příklad 5.** Sestrojte kvadratickou nerovnici, která bude mít řešení tvaru:

- |                                           |                    |
|-------------------------------------------|--------------------|
| (a) $x \in (\infty, -6) \cup (4, \infty)$ | (c) $\emptyset$    |
| (b) $x = -2$                              | (d) $x \in [0, 2]$ |

**Příklad 6.** Vyjádřete funkce  $\sin 4x$  a  $\cos 4x$  pomocí násobků a mocnin  $\sin x$  a  $\cos x$ .

**Příklad 7.** Ukažte, že platí:

- (a) Známý vzorec pro řešení kvadratické rovnice.
- (b)  $|x + y| \leq |x| + |y|$  pro všechna  $x, y \in \mathbb{R}$ .
- (c)  $||x| - |y|| \leq |x - y|$  pro všechna  $x, y \in \mathbb{R}$ .
- (d)  $\binom{n}{k} = \binom{n-1}{k-1} + \binom{n-1}{k}$  pro  $n, k \in \mathbb{N}, n > k > 0$ .

## Výsledky

1. (a)  $x \in \{\frac{\pi}{6} + 2k\pi, \frac{\pi}{2} + 2k\pi, \frac{5\pi}{6} + 2k\pi; k \in \mathbb{Z}\}$ , (b)  $x \in \{k\frac{\pi}{2}; k \in \mathbb{Z}\}$ , (c)  $x = -1$ ,  
 (d)  $x \in \{\frac{1}{4}, 64\}$ , (e)  $x \in \{\log 2, \log 3\}$ , (f)  $x \in \{-\frac{1}{4}, \frac{1}{2}\}$ , (g)  $x \in \{2k\pi, \frac{\pi}{2} + 2k\pi; k \in \mathbb{Z}\}$ ,  
 (h)  $x \in \{\frac{1}{81}, 3\}$ , (i)  $x = \frac{1}{2}$ , (j)  $x \in \{-\frac{1}{3}, \frac{13}{5}\}$ , (k)  $x \in \{10^2, 10^4\}$ .
2. (a)  $x \in [0, 2]$ , (b)  $x \in [-4, 1] \cup (3, \infty)$ , (c)  $x \in (-2, 6)$ , (d)  $x \in (1, 2)$ , (e)  $[-2, 3]$ ,  
 (f)  $x \in (-\infty, 1)$ , (g)  $x \in \bigcup_{k \in \mathbb{Z}} [-\frac{\pi}{6} + \frac{1}{2} + \frac{k\pi}{2}, \frac{\pi}{4} + \frac{1}{2} + \frac{k\pi}{2})$ , (h)  $x \in \bigcup_{k \in \mathbb{Z}} (\frac{\pi}{6} + 2k\pi, \frac{5\pi}{6} + 2k\pi)$ ,  
 (i)  $x \in (1, 4]$ , (j)  $x \in (-\infty, -1) \cup (\sqrt[3]{3}, \infty)$ , (k)  $x \in [-4, -2] \cup [3, 5]$ ,  
 (l)  $x \in \bigcup_{k \in \mathbb{Z}} (\frac{\pi}{6} + 2k\pi, \frac{5\pi}{6} + 2k\pi) \setminus \{\frac{\pi}{2} + 2k\pi\}$ , (m)  $x \in \bigcup_{k \in \mathbb{Z}} (-\frac{\pi}{2} + k\pi, \frac{\pi}{2} + k\pi)$ , (n)  $x \in (-3, \frac{1}{8}] \cup (2, \infty)$ .
3. (a) (i)  $c > 0 : \emptyset$ , (ii)  $c = 0 : x \in \mathbb{R}$ , (iii)  $c < 0 : x \in (-\infty, \log(-\frac{1}{c}))$ ,  
 (b) (i)  $c < 0 : x \in \mathbb{R}$ , (ii)  $c \geq 1 : \emptyset$ , (iii)  $c \in [0, 1) : x \in \bigcup_{k \in \mathbb{Z}} (\arcsin(c) + k\pi, \pi - \arcsin(c) + k\pi)$ ,  
 (c) (i)  $c \leq 3 : \emptyset$ , (ii)  $c > 3 : x \in (-\frac{c+3}{2}, \frac{c-3}{2})$ ,  
 (d) (i)  $c \leq 0 : \emptyset$ , (ii)  $c \in (0, 4] : (-2 + \sqrt{4-c}, \sqrt{c})$ , (iii)  $c > 4 : x \in (-\sqrt{c}, \sqrt{c})$ ,  
 (e) (i)  $c = 1 : x = \frac{7}{2}$ , (ii)  $c \in (\frac{9-\sqrt{17}}{4}, \frac{9+\sqrt{17}}{4}) : \emptyset$ , (iii)  $c \in \{\frac{9-\sqrt{17}}{4}, \frac{9+\sqrt{17}}{4}\} : x = \frac{c}{c-1}$ , (iv)  $c \in (-\infty, \frac{9-\sqrt{17}}{4}) \setminus \{1\} \cup (\frac{9+\sqrt{17}}{4}, \infty) : x \in \{\frac{c}{c-1} - \frac{\sqrt{2c^2-9c+8}}{|c-1|}, \frac{c}{c-1} + \frac{\sqrt{2c^2-9c+8}}{|c-1|}\}$ .